

Livets väg

nr 7 / 2022

Jesus sade: Jag är vägen,
sanningen och livet. Ingen
kommer till Fadern utom
genom mig (Joh. 14:6).

Fråga om corona och vaccination

Följande fråga har
kommit in:

*Jag har en fråga till
frågelådan. Regeringen
rekommenderar att alla som
kan vaccinerar sig mot covid-19. Visst ska vi
kristna lyda denna rekommendation eftersom vi ska
lyda överheten?*

STENS ? ? ?

FRÅGELÅDA

Svar:

Detta är en fråga av stort intresse och
allmän betydelse. Paulus skriver:

*Varje människa skall underordna sig den överhet
hon har över sig. Ty det finns ingen överhet som
inte är av Gud, och den som finns är insatt av
honom. Den som sätter sig emot överheten står
därför emot vad Gud har bestämt, och de som gör
så drar domen över sig själva. Ty de styrande inger
inte fruktan hos dem som gör det goda utan hos
dem som gör det onda. Vill du slippa att leva i
fruktan för överheten, fortsätt då att göra det goda,
så kommer du att få beröm av den. Överheten är en
Guds tjänare till ditt bästa. Men gör du det onda
skall du frukta, ty överheten bär inte svärdet
förgäves. Den är en Guds tjänare, en hämnare som
straffar den som gör det onda. Därför måste man
underordna sig den inte bara för straffets skull utan
också för samvetets skull. Det är också därför ni
betalar skatt. Ty de styrande är Guds tjänare,
ständigt verksamma för just denna uppgift. Fullgör
era skyldigheter mot alla: skatt åt den ni är
skyldiga skatt, tull åt den ni är skyldiga tull,
vördnad åt den som bör få vördnad och heder åt
den som bör få heder (Rom. 13:1-7).*

Det ingår redan i den naturliga lagen att
man bör lyda överheten, som ju är till för
allas bästa. De som inte vill lyda
myndigheterna ställer till oreda och i
värsta fall anarki eller inbördeskrig. De
som gör så är i regel kriminella eller
personer som inte vill låta någon annan
bestämma över sig. Så vägrade t.ex.
kväkarnas ledare *William Penn* att visa
respekt för överheten genom att inte
acceptera vördnadsbetygelser för kungar
och överhetspersoner. Han ansåg att man
skulle behandla dessa som vilka andra
människor som helst. Men i den lutherska
kyrkan har man alltid följt aposteln
anvisning och visat överheten respekt och
lydnad. Så skall också vi göra.

Lyda Gud mer än människor

Men det finns ett viktigt undantag. Man
måste lyda Gud mer än människor. Om
överheten befäller sådant som är emot den
naturliga lagen eller Guds ord är det
förbjudet att lyda. När t.ex. profeten
Daniels tre vänner Sadrak, Mesak och
Abednego fick befallningen att dyrka en
avgud vägrade de att lyda. Kungens
befallning löd:

*När ni hör ljudet av horn, pipor, citteror, lyror,
psaltare, säckpipor och alla andra slags
instrument, skall ni falla ner och tillbe den staty av
guld som kung Nebukadnessar har låtit ställa
upp. Men den som inte faller ner och tillber, han
skall genast kastas i den brinnande ugnen. (Dan.
3:5f).*

När de tre männen vägrade att lyda
kallade kungen in dem, full av vrede och
hotade dem med döden om de inte lydde
kungens befallning. Då svarade männen:

Livets väg

Evangeliskt-lutherskt kyrkblad

Nr 7, 7 januari 2022

Red. kyrkoherde Sten Rydh

O Nebukadnessar, vi behöver inte svara dig på detta. Om det blir så, är vår Gud, som vi dyrkar, mäktig att befria oss ur den brinnande ugnen och att befria oss ur din hand, o konung. Men om inte, så skall du veta, o konung, att vi ändå inte dyrkar dina gudar och att vi inte vill tillbe den staty av guld som du har låtit ställa upp (Dan. 3:16ff).

Sedan räddade Gud de tre männen och kungen ångrade sig. Men som vi ser av deras svar var de beredda att gå i döden heller än att de skulle bryta mot Guds bud.

Så har under historiens gång många kristna fått lov att bli martyrer för sin tros skull när de vägrat lyda överhetens ogudaktiga befallningar.

I modern tid finns det vissa saker som en kristen absolut inte får acceptera i vår lagstiftning. Det gäller t.ex. abortlagstiftningen. En kristen barnmorska eller läkare får inte lyda och utföra aborter och givetvis gäller detsamma även icke-kristna människor. Det strider mot den naturliga lagen att döda ofödda foster.

Vi kan inte heller acceptera äktenskap mellan personer av samma kön eller gå med på att utövad homosexualitet är något rätt och riktigt. Det finns i själva verket många moraliska frågor där vi måste lyda Gud mer än människor.

Överhetens rekommendationer

Det är en viktig skillnad mellan *befallningar* och *rekommendationer*. Befallningar och lagar är sådant vi är skyldiga att lyda om det inte strider mot Guds ord och den naturliga lagen. När myndigheterna t.ex. har fastställt en hastighetsbegränsning på en väg är vi skyldiga att rätta oss efter denna. Står det 70 km/h får vi inte köra i 90! Vi kan inte heller som vissa personer strunta i detta och kallt räkna med att i så fall betala böterna. Det är också *för samvetets skull* vi måste lyda. Paulus nämner dessutom uttryckligen skatten. Vi är *skyldiga* att betala den skatt som är fastställd.

Men *rekommendationer* är något annat. För länge sedan såg man ofta skyltar med texten:

Socialstyrelsen rekommenderar 6-8 brödskeivor om dagen.

I Sverige är vi vana vid många sådana rekommendationer. Men är vi skyldiga att lyda dem? *Svaret är: Nej.* Någon skyldighet föreligger inte. Men vi bör även ta överhetens rekommendationer på allvar. Oftast är det kunniga experter som ligger bakom dessa rekommendationer.

Orsaken till att myndigheterna ger rekommendationer och inte befallningar är vanligen att direkta befallningar vore att gå för långt. Det kan förorsaka oroligheter och leda till att många vägrar att lyda. Därför går man istället ut med rekommendationer.

Dessa rekommendationer kan likställas med att föräldrar t.ex. säger till sin tonåring: *Vi rekommenderar dig att gå på gymnasiets naturlinje. Då kan du välja många bra utbildningar!* Det är då ingen befallning utan en rekommendation. Föräldrarna vill ju barnens bästa. Men om tonåringen ändå väljer en annan linje stöder säkert föräldrarna även detta val.

Frågan om corona

Här gäller det en allvarlig och smittsam sjukdom. Myndigheterna bedömer med sina experter att vaccination är det bästa. Men det finns olika meningar bland människorna och myndigheterna vill därför inte gärna gå ut med en befallning: *Alla inom en viss grupp måste vaccineras!* Här finns det olika politiska uppfattningar. Olika länder agerar olika. Somliga är mycket stränga med bindande lagar, medan andra liksom Sverige går fram på ett mildare sätt med rekommendationer. Eftersom sjukdomen är farlig leder det hela ofta till starka motsättningar mellan vaccinmotståndare och sådana som vill

kräva en tvångslagstiftning åtminstone bland vissa yrkeskategorier, t.ex. inom hemtjänst och sjukvård.

Oavsett vad vi nu själva tycker har vi att rätta oss efter om det är fråga om överhetens *rekommendationer* eller *tvingande* åtgärder. Är det fråga om bestämmelser *måste* vi göra som myndigheterna bestämmer. Eftersom det inte finns några förbud i Bibeln mot vaccination skall vi då med gott samvete vaccinera oss även om vi personligen hyser tveksamheter. Detta känns svårt för vissa kristna som har fått för sig att vaccinationer är skadliga. Men som kristen skall man då tänka på Paulus ord om överheten. Vi får lita på att experterna vet vad de gör. Om inte har vi i alla fall handlat utifrån Guds ord och bästa förstånd.

Om det å andra sidan endast är fråga om *rekommendationer* har vi ingen skyldighet att följa dem. Vi har då frihet att göra det som vi anser bäst i vår situation. Men som kristen bör man då tänka på att det inte bara gäller mig personligen utan också min nästa. Kommer jag genom mitt beslut att inte vaccinera mig utsätta honom eller henne för allvarliga risker? Detta gäller givetvis inte bara vaccination utan också andra rekommendationer om att undvika folksamlingar och nära kontakter m.m. Här gäller kärleksbudet att inte skada sin nästa. Men å andra sidan skall vi som kristna inte döma dem som fattar andra beslut än dem vi tycker är bäst. Så länge överheten bara ger *rekommendationer* måste vi också respektera enskilda människors rätt att handla så som de tycker är bäst. Om vi trots detta *kräver* att alla måste följa överhetens rekommendationer handlar vi mot den kristna friheten och även mot den frihet det innebär att myndigheterna endast har gått ut med rekommendationer.

* * *

Välkomna att skicka in fler frågor!

Betraktelse av Luther

Välsignad vare Gud och vår Herre Jesu Kristi Fader, som efter sin stora barmhärtighet har fött oss på nytt till ett levande hopp genom Jesu Kristi uppståndelse från de döda (1 Petr. 1:3).

Djävulen har genom Adams fall skadat hela människosläktet på ett förskräckligt sätt så att alla människor nu avlas och föds i synd. Därmed kommer de in under djävulens våld och makt. ... Eftersom vi alla av naturen är vredens barn och Guds fiender har vi utom den timliga döden också blivit skyldiga till den eviga döden. I denna förfärliga olycka är alla Adams barn nedsänkta, ingen utan undantag. ...

Den heliga Skrift lär att vi aldrig, vare sig genom vad vi gör eller låter bli att göra, kan bli kvitt synden. Vi kan inte undkomma döden och vi kan inte vinna rättfärdighet och salighet. Vi kan inte komma tillbaka till den oskuld och rättfärdighet som Adam hade före syndafallet. Det kan bara ske om vi blir födda på nytt av vatten och Ande (Joh. 3, Tit. 3). ...

Men hur och varigenom sker en sådan pånyttfödelse? *Genom Jesu Kristi uppståndelse från de döda*, säger aposteln. Det är just det som blivit predikat bland er om Jesus Kristus, att han har dött för er och hela världens synd och uppstått igen på den tredje dagen. Genom sin död har han gottgjort hela världens synd och genom sin uppståndelse har han fört fram rättfärdighet, liv och salighet. Den som nu tror denna predikan, han blir därigenom född på nytt. ...

Detta är en rätt apostolisk predikan. Ty det är en rätt apostels ämbete att varken predika om mänsklig rättfärdighet eller om lagens helighet, utan om Guds ousägliga nåd och barmhärtighet, vilken inte har skona sin enfödde Son, utan utgivit honom för oss alla.

(Ur Martin Luthers utläggning av 1 Petr. brev, Stockholm 1905, s. 14-17, sammandrag)